

POSTANOWIENIE

Dnia 27 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z wniosku A.J.
przy uczestnictwie P. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. i M.J.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 27 października 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania P. Spółki z ograniczoną
odpowiedzialnością w G.
od postanowienia Sądu Okręgowego w G.
z dnia 5 sierpnia 2016 r., sygn. akt III Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej

do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Zdaniem skarżącego, Sąd Okręgowy nie rozpoznał wszystkich zarzutów apelacji, a wobec tego naruszył art. 378 § 1 k.p.c. oraz art. 328 § 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego i przeprowadzania wywodu zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. orzecznictwo przytoczone w motywach postanowienia Sądu Najwyższego z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12, nie publ.).

Skonfrontowanie uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uzasadnieniem zaskarżonego postanowienia nie pozwala na wnioskowanie o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej uczestnika. Sąd Okręgowy w postępowaniu apelacyjnym pełni również funkcję sądu merytorycznego, który może rozpoznać sprawę od początku, uzupełnić materiał dowodowy lub powtórzyć już przeprowadzone dowody, a także poczynić samodzielnie ustalenia na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w I instancji. Nie jest związany granicami zarzutów podniesionych w apelacji.

Może brać z urzędu pod rozwagę naruszenie prawa materialnego, usuwając w postępowaniu apelacyjnym braki wynikające z błędów popełnionych przez sąd I instancji (por. art. 386). Pogląd o takim zakresie rozpoznania sprawy w postępowaniu apelacyjnym został wyrażony w uchwale składu siedmiu sędziów - zasadzie prawnej z 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07 (OSNC 2008, nr 6, poz. 55), w której Sąd Najwyższy przyjął, że sąd II instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiążą go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania.

Stosownie do art. 328 § 2 k.p.c. uzasadnienie wyroku (postanowienia co do istoty sprawy) powinno zawierać wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie: ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, oraz wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa. W związku z art. 391 § 1 k.p.c. przepis ten ma odpowiednie zastosowanie w postępowaniu apelacyjnym. Odpowiednie stosowanie art. 328 § 2 k.p.c. do uzasadnienia orzeczenia sądu drugiej instancji oznacza, że uzasadnienie to nie musi zawierać wszystkich elementów uzasadnienia wyroku sądu pierwszej instancji; sąd odwoławczy obowiązany jest zamieścić w uzasadnieniu takie elementy, które ze względu na treść apelacji i zakres rozpoznania, są potrzebne do rozstrzygnięcia sprawy (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z 18 sierpnia 2010 r., II PK 46/10, nie publ. i wyrok SN z 9 września 2010 r., I CSK 679/09, nie publ.).

Sąd Okręgowy orzekający w niniejszej sprawie przytoczył ustalenia i oceny prawne Sądu Rejonowego i wskazał, że akceptuje je w całości. Sporna w sprawie była nie sama zasada, lecz wyznaczenie zakresu, w jakim nieruchomości wnioskodawcy ma być obciążona na rzecz uczestnika służebnością przesyłu, co rzutuje na wysokość należnego z tego tytułu wynagrodzenia. Sądy obu instancji określiły ten zakres bazując na wiedzy technicznej biegłych, za którymi wyznaczyły obszar nieruchomości, w korzystaniu z którego wnioskodawcy będą ograniczeni w związku z istnieniem kolektora i koniecznością liczenia się z różnymi

zdarzeniami mającymi znaczenie dla jego eksploatacji. Za biegłymi Sądy przyjęły, że na powierzchni oddziaływania sieci wnioskodawca może urządzić co najwyżej ogródek i to znacząco ogranicza go w prawach. Ma wprawdzie rację skarżący, że obciążenie nieruchomości służebnością powinno dokonać się z możliwie najmniejszym ograniczeniem właściciela, tyle że o tym, jaka w konkretnym przypadku będzie skala tego ograniczenia decydują nie abstrakcyjne reguły stosowania prawa, lecz właściwości techniczne konkretnego urządzenia, ze względu na posadowienie i eksploatację którego dochodzi do ustanowienia służebności. O zakresie obciążenia, a co za tym idzie - wynagrodzeniu, sądy orzekają zatem w konkretnych sytuacjach faktycznych i adekwatnie do wyników postępowania dowodowego.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono jak w postanowieniu.

jw